

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΛΟΝΔΙΝΟ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Λονδίνο, 23 Σεπτεμβρίου 2024

Επισκόπηση του εμπορίου ΗΒ - ΕΕ την περίοδο 2023-2024 – Αναφορά σε Ελλάδα

Α. Το 2023, το εμπόριο του ΗΒ άρχισε να παρουσιάζει μια πιο σταθερή και θετική εικόνα σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη της μετά Βrexit εποχής. Ήταν ουσιαστικά η πρώτη χρονιά που η οικονομία και το εμπόριο δεν επηρεάστηκαν από εξωγενείς παράγοντες, όπως η πανδημία COVID-19, η ενεργειακή κρίση και ο πληθωρισμός, καταγράφοντας αργή ανάκαμψη.

Ωστόσο, αναφορικά με το διμερές εμπόριο του ΗΒ με την ΕΕ (ενός από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους) για το 2023, η εικόνα δεν είναι και τόσο ρόδινη, καθώς παραμένει σημαντική η μείωση των β/εξαγωγών προς την ΕΕ (-6,3%). Αντίθετα, οι εισαγωγές από την ΕΕ κατέγραψαν ελαφρά ανάπτυξη σε σχέση με το 2022, η οποία αποδίδεται κυρίως στη μείωση του εμπορίου του ΗΒ με χώρες εκτός ΕΕ, ιδιαίτερα με την Κίνα και τη Νορβηγία. Ειδικά στην περίπτωση της Κίνας, το εμπόριο επηρεάστηκε κυρίως από τις γεωπολιτικές εντάσεις, ενώ με τη Νορβηγία κύρια αιτία της μείωσης του διμερούς εμπορίου ήταν η αύξηση του πληθωρισμού.

Ειδικότερα, οι εισαγωγές από την ΕΕ σημείωσαν αυξητική πορεία το 2023, πριν καταγράψουν ελαφριά μείωση κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2024, ενώ οι εισαγωγές αγαθών από χώρες εκτός ΕΕ στο ΗΒ συνέχισαν να παρουσιάζουν αρνητική πορεία. Όσον αφορά τις β/εξαγωγές προς την ΕΕ το πρώτο εξάμηνο του 2024, σημείωσαν σημαντική μείωση της τάξεως του 23,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2023, με τις β/εξαγωγές μάλιστα τροφίμων και ποτών να μειώνονται κατά 6,1%. Αντίθετα, ενώ το εμπόριο αγαθών μειώθηκε, οι β/εξαγωγές υπηρεσιών ξεπέρασαν τις προσδοκίες, γνωρίζοντας πρωτοφανή άνοδο.

Συμπερασματικά, η εφαρμογή της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας ΕΕ-ΗΒ δεν φαίνεται να επηρέασε την ανοδική πορεία των β/εξαγωγών υπηρεσιών αλλά μόνο το διμερές εμπόριο αγαθών. Αν και η Συμφωνία δεν επέβαλε δασμούς και ποσοτώσεις στο εμπόριο αγαθών ΗΒ-ΕΕ, ωστόσο, εισήγαγε φραγμούς μη δασμολογικού χαρακτήρα, όπως αυξημένη γραφειοκρατία. Ο Οργανισμός Οικονομικής Ευθύνης (OBR) εξακολουθεί να προβλέπει μείωση του συνολικού εμπορίου ΗΒ-ΕΕ κατά 15% λόγω του Βrexit σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Β. Σε πρόσφατη έρευνα του Πανεπιστημίου Άστον με θέμα «το εμπόριο του Η.Β. μετά το Βrexit» σημειώνεται ότι η έξοδος της χώρας από την ΕΕ συνεχίζει να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο διμερές εμπόριο, με τις εξαγωγές αγαθών να έχουν μειωθεί κατά 27% και τις εισαγωγές κατά 32% σε σχέση με τα επίπεδα προ-Βrexit (περίοδος 2021-2023). Η εν λόγω διαπίστωση επιβεβαιώνει ότι η αλυσίδα εφοδιασμού ΗΒ-ΕΕ μετά την εφαρμογή της ΤCΑ έχει πληγεί σημαντικά, γεγονός που προϋποθέτει

βαθύτερες και επίμονες θεσμικές αλλαγές. Αντίθετα, παρά τις προκλήσεις στο εμπόριο αγαθών, ο τομέας των υπηρεσιών συνεχίζει να επιδεικνύει καλύτερες επιδόσεις από τις αρχικές εκτιμήσεις.

Η μελέτη αναδεικνύει τις διαρκείς προκλήσεις που προκύπτουν από τα γραφειοκρατικά εμπόδια που εισήχθησαν με τη Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας (TCA) το 2021, με τομείς όπως τα αγρο-διατροφικά προϊόντα, τα κλωστοϋφαντουργικά και η κατασκευή υλικών (ξύλο και χαρτί), να πλήττονται ιδιαίτερα. Μάλιστα, παρατηρήθηκε μείωση 1.645 τύπων βρετανικών προϊόντων που πλέον δεν εξάγονται στην ΕΕ λόγω της αυξημένης γραφειοκρατίας. Αντιθέτως, οι μεγαλύτερες βιομηχανίες, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και η αεροδιαστημική, επέδειξαν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα.

Ειδικότερα, η Sophie Hale, οικονομολόγος του Resolution Foundation, έκρουσε τον κώδωνα ότι η οικονομική ζημία από το Brexit δεν έχει ολοκληρωθεί και κάλεσε το Εργατικό Κόμμα να αναθεωρήσει τη στρατηγική του σχετικά με τις εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ, προκειμένου να προστατεύσει τα οικονομικά συμφέροντα του ΗΒ. Μεταξύ των προτάσεων για τη βελτίωση του διμερούς εμπορίου περιλαμβάνονται στοχευμένες τομεακές διαπραγματεύσεις, όπως στα αγρο-διατροφικά προϊόντα και στα υφάσματα, η αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των συννοριακών συναλλαγών καθώς και η ρυθμιστική ευθυγράμμιση με την ΕΕ.

Αν και η β/κυβέρνηση αναγνωρίζει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το εμπόριο, διαβεβαιώνει ότι δεν προβλέπεται επιστροφή στην ενιαία αγορά ή την τελωνειακή ένωση. Η κυβέρνηση των Εργατικών προτίθεται να επικεντρωθεί στη βελτίωση των εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων με την ΕΕ (EU-UK reset), με έμφαση στην άρση περιττών εμποδίων μη δασμολογικού χαρακτήρα («κτηνιατρική συμφωνία») και τη διασφάλιση της οικονομικής ασφάλειας.

Γ. Ελλάδα: Παρά την αρνητική εικόνα των β/εξαγωγών προς την ΕΕ στη μετά Brexit εποχή, οι ελληνικές εξαγωγές προς το ΗΒ συνεχίζουν να καταγράφουν θετική πορεία, επιβεβαιώνοντας την ανθεκτικότητα και υψηλή ποιότητα των ελληνικών προϊόντων. Μάλιστα, το α' εξάμηνο του 2024 οι ε/εξαγωγές (σε αξία και σε ποσότητα) προς το ΗΒ παρουσίασαν σημαντική αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2023, συμβάλλοντας παράλληλα στην αύξηση του διμερούς όγκου εμπορίου. Ειδικότερα, η αξία των βρετανικών εισαγωγών από την Ελλάδα ανήλθε σε 865 εκ. λίρες από 722 εκ. λίρες την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αυξημένη κατά 19,78%. Σημαντική αύξηση σημείωσαν οι εισαγωγές από την Ελλάδα και σε ποσοτικούς όρους (28,2%), σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023. Αντίθετα, οι εξαγωγές του ΗΒ προς την Ελλάδα κατέγραψαν πτώση, τόσο σε αξία όσο και σε ποσότητα, επιδεινώνοντας ελαφρώς το -παραδοσιακά- ελλειμματικό διμερές εμπορικό ισοζύγιο σε βάρος του ΗΒ.